

„Ролята на външната политика за изграждането на положителен образ на България в чужбина“

В условията на протичащи разнообразни трансформационни процеси в съвременния свят с различен интензитет и последици за международната среда, външната политика като инструмент на държавите за оказване на влияние, продължава да проявява своята актуалност и проблемите, които съпътстват нейното ефективно реализиране далеч не са лишени от съдържание. Правото на всяка държава да води самостоятелна външна политика е не само белег на международно признание, но и ситуирана в себе си претенцията то да бъде използвано адекватно, практически и, най-вече, за удовлетворяване очакванията на суверена-народа и международната общественост. В епоха, в която все повече се очертават контурите на един многополюсен свят с обособено регионализиране, икономическите взаимоотношения бележат ускорено развитие, информационните технологии и достиженията на науката постоянно променят естествената среда на съществуване на хората, е повече от наложително външната политика да бъде консенсусно определена от имащите отношение външни и вътрешни субективни фактори, като двигател на промяната към по-предвидлив и стабилен международен ред. Конструирането на по-справедлив и демократичен свят и ангажираността на всички страни в разрешаването на новите проблеми и предизвикателства пред колективната, държавната и индивидуалната сигурност, е благородно начинание, в което своята роля трябва да намери и България.

Едно от основните изисквания за успешното и трайно позициониране на България на международната сцена е изграждането ѝ на положителен имидж, който да бъде неразделна част от цялостното ѝ представяне в чужбина. В това отношение няма съмнение, че външната политика на страната може да поеме ролята на проводник за подобно

задоволително възприемане. Участието на България в международните работи е повече от нежелателно да се ограничава само до фиктивно членство в международни организации с различни цели или до преследване постигането на недостатъчно добре изяснени и обществено подплатени национални интереси при отношенията със съседните страни и региони. Този модел на държавно поведение постепенно изчерпва виталността си и немалко страни, включително и България, са изправени пред необходимостта да стратегират наново национални идеи, ценности, цели и интереси.

Чрез осмислянето на външната политика като институционализирана система за промотиране на вид поведение в чужбина, от българска страна трябва да се цели оптималното изпълнение на две задачи. От една страна, да има политическа и обществена яснота за способстващото разбиране, че пасивността в международните контакти е вредна и постепенно може да доведе до изоставане, изолиране и загубване на опори на националната идентификация в международен и междудържавен план. Това е налице, особено когато приоритизирането и преследването на дадени цели, осъществяващи на практика национални интереси и допринасящи за международния престиж на страната, се правят без достатъчна аналитична обосновка и без обективна преценка за бъдещите ползи и загуби. От друга страна, да се усеща постепенно задълбочаване на ангажираността на България в сфери, които са под силното влияние и направляване на глобалните трансформационни процеси, засягащи я някои дори непряко, но подсказващи солидно присъствие на стратегическо обективизиране и прозорливост на страната, чрез опити за тяхното канализиране. Това е новата ниша, която контролира бързото и градивно превръщане на дадена страна в международен фактор, чието мнение е желано, препоръчително и полезно. Работата на политическия и обществен корпус, осъществяващ външната политика на страната в

подобна насока, непременно ще рефлектира благоприятно не само върху преосмислянето на ролята на външната политика на вътрешно ниво, но ще спомогне за подсилване на международния ѝ авторитет.

Осъществяването на благопожелателната задача за засилване положителната визия на България в чужбина чрез външната политика, има както външни, така и вътрешни измерения. Като главни външни измерения може да се посочат следните: продължаване, засилване и секторно развитие на двустранните и многостранните взаимоотношения на България, активност в международните организации и принципно отстояване на националните интереси, чрез използването на различни дипломатически практики, една от които е проявата на гъвкавост при преговори, културна отвореност на страната към света и едновременно с това – задълбочаване на културния диалог с други държави и общности, и, не на последно място, продължаване усилията за активно ангажиране и инициране на международни форуми, засягащи широк спектър от проблеми, особено този за националната сигурност.

Част от вътрешните измерения, които резонират успешно на външнополитическо ниво и подпомагат целево и ролево подсилването визията на страната, са: стабилност и предсказуемост на политическата система, наличие на активно гражданско общество, което свободно припознава демократичните ценности и умело си борави при изпълнение на целите си с тях, поддържане на висока общественно-политическа култура, консенсус по отношение на националните интереси и тяхното защитаване, реализиране и представяне пред международната общественост. От институционална гледна точка не трябва да се отхвърлят възможностите да се правят кадрови и структурни преобразувания, които да са в унисон с демократичното разбиране за разделение на властите и да отговарят до известна степен на световните тенденции в тази област.

Изготвил: Ивайло Саправлийски